

## टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : एप्रिल/मे – २०२६

द्वितीय वर्ष

सत्र – ३

विषय:- आरोग्य कायदा (BAYH23-305)

दिनांक: ०७/०५/२०२६

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १. दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय पातळीवर आरोग्य हा महत्त्वाचा प्रश्न का आहे?
२. भारतीय राज्यघटनेतील आरोग्य विषयक मार्गदर्शक तत्त्वे लिहा.
३. आंतरराष्ट्रीय पातळीवरील वैद्यकशास्त्रातील नीतीमत्तेची महत्त्वपूर्ण तत्त्वे कोणती?
४. आरोग्य क्षेत्रातील दुर्लक्षाची सामायिक उदाहरणे कोणती?

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. औषधे आणि सौंदर्यप्रसाधने कायद्याची गरज स्पष्ट करा.
२. भारतातील मानवी अवयव प्रत्यारोपण कायदा १९९८, अवयवदान आणि प्रत्यारोपण यावर कसे नियंत्रण ठेवते?
३. गुन्ह्यांचे मुख्य प्रकार कोणते?
४. टोर्ट क्लेम करण्यासाठी कोणते महत्त्वाचे घटक आवश्यक आहेत?
५. आर्थिक नुकसान भरपाईची रक्कम कशी ठरवली जाते?

प्रश्न ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन )

(३०)

१. वैद्यकीय कायद्याची महत्त्वाची भूमिका असणारी क्षेत्रे
२. गर्भधारणा पूर्व आणि प्रसवपूर्व लिंग निदान तंत्रे (लिंग निवडीवर प्रतिबंध) कायद्याची उद्दिष्ट्ये
३. ग्राहक हक्क
४. गुन्हे न्यायाची तत्त्वे

-----

**Translation in English**  
**Sub: Health Law (BAYH23-305)**

---

**Instructions:** Attempt all questions.

---

**Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)**

1. Why health considered a significant issue at both national and international level.
2. Write down directive principles of state policy concerning health in Indian constitution.
3. What are the core principles of International Code of Medical Ethics?
4. What are some common examples of medical negligence in health care?

**Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)**

1. Explain need for Drug and Cosmetics Act.
2. How does transplantation of Human Organ Act 1994 regulate organ donation & transplantation in India?
3. What are the main types of crimes?
4. What are the essential elements required to establish a tort claim?
5. How is the amount of money compensation determined?

**Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)**

1. Areas where medical law plays crucial role
  2. Objectives of PC-PNDT Act
  3. Consumer rights
  4. Principles of criminal justice
-